

європейському та глобальному безпековому просторі.

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (зі змін і допов.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення 26.01.2025)
2. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV (зі змін і допов.). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text> (дата звернення 26.01.2025)
3. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW) : Міжнародний документ ООН від 18.12.1979, ратифікована Україною 12.03.1981. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text (дата звернення 27.01.2025)

Дмитро КАЗНАЧЕСВ

доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент

**ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ
В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Позитивні зрушення останніх років, пов'язані з реформуванням сектору безпеки, міжнародною співпрацею та запровадженням гендерно чутливої політики, сприяли формуванню іміджу поліцейського крізь призму гендерних характеристик, підкреслюючи важливість подолання стереотипів щодо ролі жінки в правоохоронній системі і, зокрема, в поліції, та необхідності рівного представництва обох статей у поліції.

Попри закріплення гендерного паритету в Конституції України, на практиці ці положення не завжди реалізуються. Щоденна практика доводить, що найчастіше порушення мають прихований характер. Зокрема, це проявляється в упередженому ставленні до жінок у системі Міністерства внутрішніх справ, і особливо в підрозділах Національної поліції, обмеженому доступі до керівних посад, відсутності належної інфраструктури для забезпечення балансу між професійним і приватним життям.

Незважаючи на задекларовану політику рівних прав, на практиці все ще існують значні труднощі у забезпеченні гендерної рівності. Хоча рівень залучення чоловіків і жінок до службової діяльності є співставним, а службові обов'язки часто однакові за змістом, жінки продовжують працювати в умовах нерівного ставлення [1, с. 46]. Це, зокрема, проявляється у нерівномірному розподілі завдань за ступенем складності та обмеженому доступі до професійного зростання. Жінки частіше зазнають психологічного тиску, спостерігаються прояви сексизму, насильства, зневаги, необґрунтованих відмов при прийомі на службу, а також втручання в особисте життя.

Жінки-поліцейські також звертають увагу на низку матеріально-технічних проблем: недостатнє забезпечення службовою формою, відсутність належного медичного обслуговування, незручний дизайн стандартного екіпірування, зокрема бронежилетів, які не враховують фізіологічних особливостей жінок [2, с.357].

Водночас існують і проблеми, що стосуються працівників-чоловіків, серед яких – частіша залученість до виконання завдань із підвищеним ризиком для життя та здоров'я, а також недостатня увага до психологічної підтримки.

Щодо особливостей проходження служби жінками-поліцейськими, можна виокремити низку характерних проблем:

- труднощі у поєднанні професійних обов'язків із домашніми та сімейними справами;
- конфлікт між вимогами служби та материнськими обов'язками;
- специфічний вплив психофізіологічних особливостей на ефективність виконання

завдань (високий рівень емоційності, виражена емпатія, дисциплінованість, схильність до стресів, вплив шкідливих звичок, рівень агресивності);

- наявність випадків сексуальних домагань та труднощі адаптації до службового середовища;
- недоліки у системі соціального та правового захисту жінок-поліцейських [3, с. 394].

Подальший розвиток гендерної політики в Національній поліції України потребує не лише дотримання існуючих міжнародних та національних стандартів, а й їхнього системного оновлення. Зокрема, варто розробити відомчі нормативні акти, що чітко регламентують питання запобігання дискримінації, сексуальних домагань, а також механізми реагування на подібні випадки в межах поліції.

Забезпечення гендерного балансу у вищих ешелонах управління є не лише питанням справедливості, а й ефективності [4, с.412]. Жінки повинні мати рівний доступ до конкурсів на керівні посади, проходити професійне стажування та навчання, що сприяють просуванню по службі.

Удосконалення службових умов для жінок передбачає адаптацію екіпірування, забезпечення медичного обслуговування з урахуванням статевих особливостей, доступ до психологічної підтримки, а також створення інфраструктури для поєднання професійної діяльності з сімейними обов'язками (наприклад, гнучкий графік, кімнати матері та дитини тощо).

Також є необхідність комплексного підходу до розв'язання проблеми, що включає законодавчі, організаційні та просвітницькі заходи, дотримання принципів гендерної рівності в усіх підрозділах Національної поліції України, що має стати основою для формування правової держави та створенням належних умов праці, що враховує фізіологічні особливості правоохоронців різної статі.

1. Орлова О. О. Гендерні аспекти у формуванні іміджу поліцейського в Україні. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2017. № 2. С. 45-51

2. Смірнова О. М. Сучасний стан та проблеми гендерної рівності в діяльності органів внутрішніх справ України. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. № 6 (43). С. 356-360.

3. Тінін Д. Психологічні аспекти гендерної політики в секторі безпеки України: співвідношення маскулінності та фемінізму. Д. Тінін, В. Тимофєєв. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 1 (116). С. 393-398.

4. Завістовський О. Д., Тінін Д. Г., Поливанюк В. Д. Гендерна складова соціального забезпечення батька-військовослужбовця/правоохоронця, як захисника Батьківщини в умовах воєнного стану: проблеми та перспективи. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти* : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 21 березня 2025 р.); у 2-х ч. Ч. I. Дніпро. ДДУВС. 2025. С.411-413.

5. Казначєєв Д. Г., Настич Т. М. Забезпечення принципу гендерної рівності у правоохоронній діяльності // Підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. наук. праць. Харків : ХНУВС, 2020. 336 с. С. 31–33.